

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 408/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 5, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Tk 1/2018 a postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tos 16/2020 z 10. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

3. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie v súvislosti so zrušením rozsudku okresného súdu sp. zn. 34 Tk 1/2018 z 13. júna 2019 namietol to, že mu bolo uznesenie krajského súdu doručené až 6. februára 2020, t. j. v čase, keď bol vo výkone väzby už 37 mesiacov. Sťažovateľ výslovne konštatoval, že *„Tu by som chcel poukázať na skutočnosť, že bol som odsúdený rozsudkom Okresného súdu v Trnave sp. zn. 34Tk/1/2018 dňa 13.6.2019 a uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/105/2019 mi bolo doručené dňa 6.2.2020 t.j. po 8 mesiacoch.“*. Sťažovateľ svoju žiadosť o prepustenie z väzby odôvodnil aj právnymi závermi vyplývajúcimi z uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 To 105/2019 z 9. januára 2020, z ktorých vyplýva, *«(i) že prvostupňový súd obsahovo celkom nedostatočne odôvodnil, ktoré dôkazy ho viedli k záveru, že trestnú činnosť mali obžalovaní spáchať ako členovia organizovanej skupiny, (ii) v rozsudku sp. zn. 34Tk/1/2018 Okresný súd v Trnave neuviedol, ktoré konkrétne dôkazy, preukazujú naplnenie všetkých zákonných znakov organizovanej skupiny, (iii) nedostatočné bolo odôvodnenie skutočnosti vyplývajúcich zo záznamov o telekomunikačnej prevádzke, ktorých prepisy prečítal na hlavnom pojednávaní, pričom však neuviedol, ktoré konkrétne hovory medzi ktorými obžalovanými preukazujú dokazovanú skutočnosť, (iv) prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia o vine jednotlivých obžalovaných dostatočne nezaoberal tým, ktoré konkrétne dôkazy preukazujú spáchanie trestnej činnosti vo vzťahu ku každému jednotlivému obžalovanému, (v) z výpočtu dôkazov a ich obsahu tak ako sú uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa všetci obžalovaní rovnakým spôsobom zaoberali predajom a distribúciou omamných a psychotropných látok, (vi) odôvodnenie napadnutého rozsudku, vo vzťahu k vine jednotlivých obžalovaných, tak nekorešponduje so znením skutkovej vety rozsudku a je pre túto rozpornosť nepreskúmateľné, (vii) prvostupňový súd bez pochybenia uveril svedeckým výpovediam (tzv. kajúcnika“), no tieto výpovede neboli podporené žiadnymi inými dôkazmi, tieto výpovede je potrebné podrobiť hodnoteniu jeho dôveryhodnosti, (viii) odvolací súd aj súhlasil s mojou námietkou, že čítanie výpovede svedka [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní z prípravného konania bolo nezákonné, (ix) prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku nevysvetlil konkrétne dôvody, ktoré ho viedli k odmietnutiu navrhovaných dôkazov.»*. Na podklade týchto úvah sa sťažovateľ domnieva, že *„v súčasnej dobe neexistuje dôvodnosť obžaloby. Chcel by som uviesť, že počas celého prípravného konania*

a počas hlavného pojednávania boli porušené moje práva podľa 17 ods. 2 a 5 ústavy Slovenskej republiky, trestné stíhanie vedené proti mojej osobe nie je vedené riadnym procesným postupom, lebo sa opiera o nezákonné zaobstaranie dôkazov. Dôkazy, ktoré boli zaobstarané proti mne boli uskutočnené protizákonným aj protiústavným spôsobom. Nezaobranie sa môjho tvrdenia počas celého konania pokladám za svojvôľu a postup celkom sa vymykajúci zákonnosti, resp. za postup, v ktorom absentuje zákonné a ústavné konformné odôvodnenie väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy, kde by som chcel uviesť, že ak odôvodnenie rozhodnutia o vzatí do väzby neobsahuje vysporiadanie sa s obranou sťažovateľa v jej základe poukazujúcom na nezákonnosť, sú právne závery porušením ústavného princípu zákazu ľubovôle v rozhodovaní.“. V závere svojej argumentácie sťažovateľ namietol aj celkovú dĺžku trvania väzby vo svojej trestnej veci, ktorá má byť/je spôsobená aj prietiahmi v konaní, a k tomu poukázal na to, že „rozsudok bol vyhlásený 13.6.2019 a neverejné zasadnutie na Krajskom súde sa konalo 9.1.2020.“. Taktiež aj krajský súd rozhodujúci v sťažnostnom konaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 34 Tk 1/2018-65 z 24. februára 2020 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nekonal/nemal konať s osobitným urýchlením, keď o sťažnosti podanej 26. februára 2020 rozhodol svojím uznesením č. k. 5 Tos 16/2020-6680 až 10. marca 2020.

4. Sťažovateľ v rámci podanej ústavnej sťažnosti namietol aj postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Tk 1/2018, keď o ďalšej sťažovateľom podanej žiadosti o prepustenie z väzby z 18. marca 2020 (obsahujúcej novú skutočnosť, ktorou bol návrh sťažovateľa na nahradenie väzby peňažnou zárukou) „nerozhodol ihneď, ale až po 45 dňoch, pričom v mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 18.3.2020 boli iné dôvody, ako v žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 17.2.2020.“. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentoval uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 37/2006 z 21. septembra 2006, z ktorého vyplýva, že „Za iné dôvody, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku posledná veta, umožňujúce opakovanie žiadosti o prepustenie z väzby pred uplynutím tridsaťdňovej lehoty, plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, nemožno považovať ponúknutie peňažnej záruky, pokiaľ obvinený taký prostriedok nahradenia väzby uplatnil v predchádzajúcom konaní

v podanej sťažnosti a nadriadený súd v rámci sťažnostného konania o spomenutej alternatívnej žiadosti rozhodol.“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil:

„1. Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 34T/1/2018/ porušil moje základné právo na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie na slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa č. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež moje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Trnave svojim uznesením zo dňa 10. marca 2018, sp. zn. 5Tos 16/2020 porušil moje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Okresný súd v Trnave porušenie § 79 ods. 3 Trestného poriadku posledná veta, nakoľko o mojej žiadosti o prepustenie z väzby s peňažnou zárukou zo dňa 18.3.2020 Okresný súd v Trnave rozhodol až 4.5.2020, porušil ústavné právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnej väzbe, ako aj na právo o prepustenie z väzby, čím porušil Okresný súd v Trnave čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú v článku 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zo strany Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 34Tk/1/2018

4. Podľa § 133 ods. 3 písm. a, písm. c) zákona o ústavnom súde, Ústavný súd prikázal, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal a prikázal, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa (Okresný súd Trnava), obnovil stav pred ich porušením, a prepustil sťažovateľa z väzby.

5. *Krajský súd v Nitre zaviazal k náhrade trov právneho zastúpenia za dva úkony právnych služieb (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, dva krát režijný paušál a daň z pridanej hodnoty (v celkovej sume 355,72 eur).“*

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná zákonná úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

13. Podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu

prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

14. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

15. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

15.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

15.2 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom; b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom; c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania

trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní; d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán; e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov; f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhodenie alebo vydanie.

17.1 Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

17.2 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

18. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho

trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

19. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

20. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno teda vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré sú za splnenia ustanovených podmienok prípustné.

Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, a preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04).

21. Z judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, § 51]. Inými slovami, povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

22. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí najmä právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (rozsudok ESLP vo veci Michalko v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, sťažnosť č. 35377/05, bod 156 a tam citovaná judikatúra), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania, právo nebyť zbavený osobnej slobody svojvoľným (arbitrárnym) postupom

(porov. už citovaný rozsudok EŠLP vo veci Michalko v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, body 156 a 158), ako aj preskúmanie hmotných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace za väzbu a proti nej a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok EŠLP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31). Je teda výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (rozsudok EŠLP vo veci Tóth v. Rakúsko, 1991). Inými slovami, v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru je osoba vo väzbe oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru (napr. rozsudok EŠLP vo veci Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154-B, § 65, rozsudok EŠLP vo veci Jecius v. Litva, § 100).

23. Z komentovaného znenia dohovoru vyplýva, že „EŠLP – podľa svojich vlastných slov [pozri napr. Ignatenco, § 79; Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, bod 184] – vo svojej judikatúre identifikoval štyri základné dôvody, ktoré môžu odôvodňovať väzbu v trestnom konaní: nebezpečenstvo úteku [Stögmüller proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 1602/62, bod 15], riziko, že obvinený môže v prípade prepustenia mariť výkon spravodlivosti [Wemhoff, bod 14] alebo spáchať ďalšie trestné činy [MATZNETTER proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 2178/64, bod 9] alebo spôsobiť narušenie verejného poriadku [Letellier proti Francúzsku, rozsudok, 26. 6. 1991, č. 12369/86, bod 51].“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 515.).

23.1 Ústavný súd zároveň považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky EŠLP vo veciach Letellier

v. Francúzsko z 26. 6. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra v. Francúzsko z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

24. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

IV.

Rozhodnutia všeobecných súdov

25. Krajský súd v uznesení č. k. 5 Tos 16/2020-6680 z 10. marca 2020 v relevantnej časti odôvodnenia konštatoval:

„9. Napadnutým uznesením prvostupňový súd zamietol žiadosť obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu.

10. Svoje rozhodnutie odôvodnil (okrem iného) tým, že ich žiadostiam o prepustenie z väzby, resp. ich nahradenie zákonnými alternatívami nie je možné vyhovieť, nakoľko od posledného rozhodovania o väzbe obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa nezmenila dôkazná situácia v prospech obžalovaných takým spôsobom, aby bolo možné konštatovať či už zánik väzobných dôvodov v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Tr. por., príp. nemožno konštatovať ani v súčasnom štádiu trestného konania vznik takých výnimočných okolností prípadu, ktoré by odôvodnili jej nahradenie navrhovanými spôsobmi v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. Uviedol tiež, že s poukazom na doposiaľ vykonané dokazovanie v prípravnom konaní a rovnako i na hlavnom pojednávaní, dôvodné podozrenie zo spáchania stíhanej trestnej činnosti vyplýva

z viacerých doteraz vykonaných dôkazných prostriedkov, ktorých vierohodnosť nie je ničím doposiaľ podstatne znížená.

11. V ďalšej časti odôvodnenia svojho uznesenia prvostupňový súd zopakoval konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú u oboch obžalovaných dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku. Tieto sú po obsahovej stránke tie isté, ktoré konštatoval prvostupňový súd už pri svojich predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe obžalovaných.

13. Zo zisteniami a závermi prvostupňového súdu uvedenými v odsekoch 10 až 12 sťažnostný súd v plnom rozsahu súhlasí.

17. Obaja obžalovaní vo svojich sťažnostiach tiež namietajú, že prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní o ich žiadostiach na prepustenie z väzby, dostatočne nezohľadnil zistenia vyplývajúce z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/105/2019 zo dňa 08.01.2020, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu zo dňa 13.6.2019. Zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, podľa ich názoru, zmenilo situáciu ohľadne právnej kvalifikácie ich konania.

18. Sťažnostný súd v prvom rade poukazuje na to, že v rámci opravného konania, pri rozhodovaní o väzbe, mu neprináleží vyvodzovať závery o vine obžalovaných, vrátane právnej kvalifikácie ich konania. A to ani za situácie, keď, zhodou okolností, rozhoduje o väzbe senát krajského súdu, ktorý rozhodoval aj o odvolaní obžalovaných proti rozsudku okresného súdu zo dňa 13.6.2019. Tunajší súd zrušil rozsudok okresného súdu uznesením sp. zn. 5To/105/2019 zo dňa 08.01.2020, predovšetkým z dôvodu Jeho nedostatočného odôvodnenia, bez ktorého nebolo možné zistiť (a teda ani preskúmať) všetky relevantné úvahy, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení jednotlivých dôkazov a pri vyvodzovaní právnych záverov z nich. Tunajší súd ďalej vytkol zrušenému rozsudku nedostatky pri hodnotení niektorých kľúčových dôkazov. Nemožno súhlasiť s názorom obhajoby, že na základe citovaného uznesenia tunajšieho súdu sa dôkazná situácia podstatne zmenila, resp. že právna kvalifikácia uvedená v obžalobe už nie je udržateľná. Toto vo svojom uznesení tunajší súd nekonštatuje. Ak by k takémuto záveru dospel, bol by to vyjadril v odôvodnení svojho uznesenia, čo však neurobil. Ak by tunajší súd dospel k záveru, že vzhľadom na potrebu zrušenia rozsudku okresného súdu, došlo k oslabeniu, alebo dokonca k zániku dôvodov väzby obžalovaných, bolo by jeho povinnosťou, postupujúc

podľa ustanovenia § 79 ods. 2 Trestného poriadku, aby sám rozhodol o prepustení obžalovaných z väzby na slobodu. Tunajší súd tak neurobil, pretože na takýto postup nezistil dôvody. Od uvádzaného uznesenia tunajšieho súdu zo dňa 08.01.2020, do dňa rozhodovania prvostupňového súdu, ani do dňa vydania tohto uznesenia, nedošlo k zmene v dôkaznej situácii, resp. k vzniku, či zániku iných skutočností, ktoré by mali mať za následok prepustenie obžalovaných z väzby na slobodu.

20. Konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú pri jednotlivých obžalovaných dôvody väzby, prvostupňový súd jasne a v dostatočnom rozsahu uviedol v odôvodnení svojho uznesenia. Pretože s týmito zisteniami súhlasí aj sťažnostný súd, nepovažuje za potrebné ich na tomto mieste opakovať a preto na ne iba odkazuje. To, že tieto dôvody na väzbu sú totožné s tými, ktoré uviedol prvostupňový súd vo svojom predchádzajúcom uznesení o väzbe, nie je chybou, nakoľko tieto sa behom času nezmenili. “

26. Pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu ako sťažnostného súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a sťažnostného súdu tvoria pre účely posúdenia ústavným súdom jeden celok (I. ÚS 379/2018, I. ÚS 161/2019), a preto ústavný súd pri preskúvaní zákonnosti a ústavnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa vychádzal z oboch týchto rozhodnutí.

27. Okresný súd v uznesení č. k. 34 Tk 1/2018-65 z 24. februára 2020 vo vzťahu k dôvodom útekovej a preventívnej väzby vo vzťahu k sťažovateľovi konštatoval:

«Podľa názoru súdu je aj v tom štádiu trestného konania tak, ako to bolo ustálené a podrobne špecifikované aj v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe u obžalovaného [REDAKOVANÉ] daný dôvod tzv. „útekovej“ väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., teda že je u neho dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva odôvodnený záver, že v stíhanej trestnej činnosti obžalovaný [REDAKOVANÉ] spolu s ostatnými spoluobžalovanými pokračovali nepretržite, najmenej od začiatku roka 2015, podstatný zdroj svojich príjmov mali práve z drogovej trestnej činnosti, keďže prevažná väčšina obžalovaných mala zanedbateľné legálne mesačné príjmy. Taktiež je zrejmé,

že obžalovanému /pozn. len v prípade nepochybného preukázania viny/ hrozí v tomto trestnom konaní vysoký trest odňatia slobody na 10 až 15 rokov odňatia slobody/, pričom z charakteru trestnej činnosti je zrejmé, že táto sa vyznačovala značným stupňom koordinovanosti, plánovania a latentnosti.

Taktiež treba zvýrazniť, že obžalovaný nebyval v mieste svojho trvalého bydliska, ale bez prihlásenia býval v podnájme v [REDACTED].

Pokiaľ ide o tzv. „preventívne“ dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda dôvodná obava z možného pokračovania obžalovaného [REDACTED] v páchaní trestnej činnosti, je odôvodnená aj v momentálnom štádiu trestného konania tým, že obžalovaný [REDACTED] bol doposiaľ 4-krát súdne trestaný, naposledy rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 15.03.2017 sp. zn. 2T/40/2010, právoplatným dňa 17.03.2017, pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a iné, pričom bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresného súdu Piešťany zo dňa 22.04.2013 sp. zn. 2T/161/2009, kedy bol pre prečin ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 156 ods. 1 Tr. zák. a iné odsúdený k nepodmienečnému trestu vo výmere 5 (päť) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Dňa 31.03.2014 bol [REDACTED] Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 30PP/26/2014 podmienene prepustený z výkonu trestu so skúšobnou dobou na 4 (štyri) roky. V minulosti bol už odsúdený pre trestný čin vydierania (Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 1T/9/2011), ako aj pre trestný čin ublíženia na zdraví a výtržníctva (Okresným súdom Piešťany sp. zn. 2T/85/2008). Obžalovaný pri výsluchu tiež uviedol, že je spolumahateľom firmy [REDACTED] a že je nemajetný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto možné dôvodne predpokladať, že aj v tomto štádiu trestného konania / po podaní obžaloby/ hrozí dôvodná obava, že obžalovaný [REDACTED] ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, ktorý mu v prípade uznania viny hrozí, a že bude aj naďalej v trestnej činnosti rovnakého obzvlášť závažného charakteru pokračovať.»

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

V.A K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 17. februára 2020 a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2020 z 10. marca 2020

28. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je možné vyabstrahovať, že sťažovateľ namieta spôsob a rýchlosť rozhodovania o svojich dvoch žiadostiach o prepustenie z väzby. Prvá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby je zo 17. februára 2020 (o sťažnosti proti nej rozhodoval krajský súd, keď konanie oboch súdov tvorí v súhrne jeden celok) a druhá je z 18. marca 2020.

28.1 Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

28.2 Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

28.3 Sťažovateľom vymedzený petit je v bode 4 (v nadväznosti na obsah ústavnej sťažnosti a ďalší obsah tohto odôvodnenia) nevykonateľný, v bode 3 zmätočný (časť V.B tohto odôvodnenia) a v bode 5 sa týka trov právneho zastúpenia.

28.4 Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia podanej ústavnej sťažnosti a jej petitu v bodoch 1 a 2 vykonal vecný ústavný prieskum napadnutého rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru (označených, aj keď nie celkom systematicky, sťažovateľom a použiteľných v predmetnej súvislosti) – ide

o konanie o prvej žiadosti o prepustenie z väzby vykonané okresným súdom a završené uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2020 z 10. marca 2020.

V.A.1 K dôvodom preventívnej a útekovej väzby

29. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd vo všeobecnej rovine konštatuje, že z jeho odôvodnenia (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu č. k. 34 Tk 1/2018-65 z 24. februára 2020) vo vzťahu k dôvodu útekovej a preventívnej väzby nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim krajským súdom s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv. Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci náležite aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych skutkových a právnych okolností predmetnej veci, ktoré krajský súd aj náležite v obsahu svojho rozhodnutia sťažovateľovi vysvetlil, a to aj odkazom na napadnuté rozhodnutie okresného súdu v záujme zamedzenia obsahovej duplicity odôvodnenia.

29.1 Dôvod preventívnej väzby je založený na tej skutočnosti, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), j) Trestného zákona a iné, pričom v minulosti bol už 4-krát súdne trestaný pre závažnú násilnú trestnú činnosť a trestnej činnosti, pre ktorú je v tejto veci trestne stíhaný, sa mal dopustiť počas skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, pričom trestnú činnosť mal páchať ako člen organizovanej skupiny. Z uvedeného je zrejmý aj dôvodný záver, že páchaním predpokladanej trestnej činnosti si sťažovateľ zaobstarával prostriedky potrebné na živobytie, keďže podľa vlastných údajov uvedených pri výsluchu je nemajetný (a teda aj dôvodná obava z pokračovania v takomto konaní).

29.2 Dôvod útekovej väzby bol vymedzený obavou z úteku sťažovateľa na základe hrozby uloženia vysokého trestu, a to v rozmedzí 10 až 15 rokov odňatia slobody. Ďalšou skutočnosťou, na ktorej súd založil dôvodnú obavu z úteku sťažovateľa (v súvislosti

s hrozbou uloženia vysokého trestu), bola skutočnosť, že sa nezdržiaval v mieste svojho bydliska/trvalého pobytu, ale v nájme bez prihlásenia. Z uvedeného popisu je zrejmé, že dôvody na pokračovanie väzby boli u sťažovateľa podporené aj konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi naplnenie zákonných dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

29.3 Odôvodnením útekovej a preventívnej väzby sťažovateľa týmito konkrétnymi skutočnosťami tak vo veci konajúci krajský súd (v nadväznosti na odôvodnenie ním preskúmaného rozhodnutia) dostatočne vyhodnotil okolnosti svedčiace pre potrebu ponechania sťažovateľa vo väzbe (rozsudok ESĽP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31) a v dôsledku tohto postupu tak bola väzba sťažovateľa účinne podrobená súdnej kontrole zákonnosti jej ďalšieho trvania (rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauzinis v. Litva, č. 37 975/97). Navyše odôvodnenie existencie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku všeobecným rizikom vyplývajúcim z organizovanej povahy údajnej trestnej činnosti môže byť akceptované ako základ na zadržanie v počiatočných fázach konania (rozsudok ESĽP vo veci Górski proti Poľsku zo 4. 10. 2005, sťažnosť č. 28904/02, bod 58) a za určitých okolností aj na následné predĺženie väzby (rozsudok ESĽP vo veci Celejewski proti Poľsku zo 4. 5. 2006, sťažnosť č. 17584/04, bod 37).

29.4 Krajský súd zároveň konštatoval (obsahovo reagujúc aj na námietku obhajoby, ktorá je aj obsahom ústavnej sťažnosti – bod 3 tohto odôvodnenia), že napriek zrušeniu skoršieho odsudzujúceho rozsudku okresného súdu nezanikol materiálny dôvod väzby ani z hľadiska dôkazného stavu, resp. právnej kvalifikácie konania obžalovaných. Dôvodom zrušenia prvostupňového odcudzujúceho rozsudku nebolo zoslabenie podozrenia z trestnej činnosti, ale nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia s prihliadnutím na úvahy súdu pri hodnotení jednotlivých dôkazov a vyvodzovaní právnych záverov z nich vo vzťahu k jednotlivým obžalovaným. Krajský súd v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení zdôraznil, že ak by dospel k záveru neumožňujúcemu ďalšie trvanie väzby z hľadiska stavu konania vo vzťahu k vine obžalovaných (ktorú v tomto štádiu konania finálne nehodnotí), bol by ich prepustil z väzby svojím vlastným rozhodnutím, na čo však nezistil dôvody – o sťažnosti proti uneseniu okresného súdu pritom rozhodoval senát, ktorý zrušil rozsudok okresného súdu v odvolacom konaní (bod 18 napadnutého uznesenia krajského súdu).

30. V naznačených súvislostiach ústavný súd doplnkovo poukazuje na dlhodobu konštantnú rozhodovaciu prax súdov, ako aj odbornú literatúru, v ktorej bolo obsahovo zhodne konštatované, napr. že „(s)kutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia [pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, porov. tiež Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189]... skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť rovnakej úrovne ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo pre podanie obžaloby, čo je predmetom až ďalšej fázy trestného konania [Krejčíř proti Českej republike, rozsudok, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05, bod 75,]“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.).

31. S poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj s ohľadom na podpornú citáciu z relevantnej literatúry (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), podľa ktorej „... zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody na pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo [pozri Khudoyorov proti Rusku, rozsudok, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a 157, porov. tiež Miminoshvili proti Rusku, rozsudok, 28. 6. 2011, č. 20197/03, § 69]“, možno konštatovať a dospieť k záverom, že krajský súd sťažovateľovi dôvody jeho preventívnej a útekovvej väzby z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok aj náležite vysvetlil. Týmto postupom tak krajský súd poskytol na dôvody väzby primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97), pričom stále platí, že nemusí ísť (z hľadiska dokázania viny zo spáchania žalovaného trestného činu) o situáciu zodpovedajúcu odsudzujúcemu rozsudku.

32. Navyše, vychádzajúc z judikatúry ESĽP, ako aj ústavného súdu, príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivo s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybniť oprávnenosť ďalšieho trvania väzby (pozri napr. Ignatenco proti Moldavsku, rozsudok, 8. 2. 2011, č. 36988/07, § 78, Michalko proti Slovensku, rozsudok, 21. 12. 2010, č. 35377/05, § 153). Teda krajský súd (a všeobecné súdy vo všeobecnosti) rozhodujúci v sťažnostnom konaní o prípustnosti ponechania sťažovateľa vo väzbe nie je povinný detailne odpovedať na každý argument sťažovateľa uvedený v sťažnosti, avšak je povinný vysporiadať sa so skutočnosťami a s argumentmi, ktoré sú spôsobilé spochybniť existenciu podmienok nevyhnutných pre zákonnosť pozbavenia slobody (porov. Nikolova v. Bulharsko, č. 31195/96, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 25. 3. 1999, bod 61; Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan, č. 15172/13, rozsudok ESĽP z 22. 5. 2014, bod 114), a túto povinnosť krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí náležite splnil.

33. Z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že za vysoký trest je možné považovať trest odňatia slobody vo výške ôsmich rokov odňatia slobody a vyšší. Na posúdenie, či môže byť vysoký trest uložený, je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba trestu odňatia slobody, ktorú za ten-ktorý trestný čin Trestný zákon vo svojej osobitnej časti umožňuje uložiť. V rozhodovacej praxi Ústavného súdu Českej republiky je dokonca možné nájsť i rozhodnutie, v ktorom za vysoký trest bol považovaný trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 88/01 z 18. februára 2003).

34. Podľa § 34 ods. 2 Trestného zákona páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Podľa § 34 ods. 6 Trestného zákona za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody.

34.1 Podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona kto neoprávnene

a) vyrobí,

b) dovezie, vyvezie, prevezie alebo dá prepraviť,

c) kúpi, predá, vymení, zadováži, alebo

d) prechováva po akúkoľvek dobu, omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor alebo kto takú činnosť sprostredkuje, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

Podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a už bol za taký čin odsúdený,

b) pre osobu, ktorá sa lieči z drogovej závislosti,

c) závažnejším spôsobom konania,

d) na chránenej osobe, alebo

e) vo väčšom rozsahu.

35. Vychádzajúc z okolností sťažovateľovej väzby, je zrejmé, že tento je trestne stíhaný v konaní pred súdom aj pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), j) Trestného zákona a iné. Trestné stíhanie sťažovateľa v kvalifikovanej skutkovej podstate pre obzvlášť závažný zločin umožňuje uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí od 10 rokov v dolnej hranici trestnej sadzby do 15 rokov v hornej hranici trestnej sadzby. K uvedenej výške trestu je potrebné „pripočítať“ aj zostatok z predošlého trestu, k výkonu ktorého bude musieť sťažovateľ v prípade odsúdenia pristúpiť z dôvodu porušenia podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu. Vychádzajúc z už uvedeného, ide v sťažovateľovom prípade o „konkrétnu hrozbu vysokým trestom“, pričom ako už uviedol pri svojej rozhodovacej činnosti aj Ústavný súd Českej republiky (uznesenie sp. zn. I. ÚS 1694/2014 z 28. júla 2014, body 31 a 32), „... v skutočnosti môžu nastať situácie... v ktorých bude v čase väzobných rozhodnutí existovať reálna hrozba uloženia vysokého trestu odňatia slobody, ktorá sa následne nepremietne v uloženom treste. Vždy je však nutné, aby u každého väzobného rozhodnutia, ktoré je odôvodnené hrozbou vysokého trestu,

bolo riadne vyargumentované, že vysoký trest v konkrétnom prípade a za daného dôkazného stavu, ktorý existuje v čase rozhodovania, skutočne reálne hrozí,“ pričom aj ESLP poukazuje na to, že „hoci sa nebezpečenstvo úteku mohlo v priebehu trestného konania znížiť alebo postupom času nutne klesá, nemohlo toto nebezpečenstvo zaniknúť úplne“ (rozsudok ESLP vo veci Knebl proti Českej republike, § 65).

35.1 Hrozba úteku sťažovateľa z dôvodu uloženia vysokého trestu bola podporená aj úvahami spočívajúcimi (najmä) v okolnosti, že sťažovateľ sa nezdržiaval na adrese trvalého pobytu, čo napokon bolo uvedené do korelácie s aktuálnym stavom konania, a teda aj podozrenia zo spáchania predmetnej trestnej činnosti. Navyše v naznačenom smere ústavný súd dodáva, že „... pri rozhodovaní o väzbe súd môže riziko úteku alebo páchania trestnej činnosti len odhadovať (prognózovať), a preto nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany väzobne stíhaných obvinených už k takýmto konaniam alebo pokusom o ne došlo.“ Akceptácia tohto názoru „... by zbavovala väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru.“ (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 67/2013 z 5. júna 2013). Inými slovami, „... každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva len v rovine jednoduchej pravdepodobnosti – a nie istoty – o dôsledkoch, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený držaný vo väzbe [nález sp. zn. I. ÚS 603/07 zo 7. júna 2007 (N 95/45 SbNU 353), bod 17 a nález sp. zn. I. ÚS 980/14, bod 37].“.

V.A.2 K priet'ahom pri prejednaní veci

36. Krajský súd v uznesení č. k. 5 Tos 16/2020-6680 z 10. marca 2020 vo vzťahu k námietke sťažovateľa o priet'ahovom postupe pri prejednaní veci uviedol:

„14. Spoločnou sťažnostnou námietkou oboch obžalovaných je, že súdy svojim postupom spôsobili priet'ahy v konaní pri rozhodovaní vo veci samej, čo má mať za následok, že ďalšie ponechanie obžalovaných vo väzbe je nezákonné. Rovnako argumentovali aj vo svojich žiadostiach o prepustenie z väzby, ktoré zamietol prvostupňový súd napadnutým uznesením.

15. S týmto hodnotením doterajšieho priebehu trestného konania sťažnostný súd nesúhlasí. Trestná vec obžalovaných je obsahovo náročná, vzhľadom na väčší počet obžalovaných, rozsah vykonaných dôkazov a ich vyhodnotenie. Ide aj o vec právne

zložitejšiu a to s poukazom na obsiahlosť obhajobných námietok, s ktorými bolo potrebné sa vysporiadať tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní. Kvôli lepšiemu porozumeniu, sťažnostný súd nie je toho názoru, že obžalovaní, uplatňovaním si ich práva na obhajobu, spôsobujú prieťahy v konaní. Ich rozsiahla obrana, ktorá je adekvátne závažnosti obvinení, ktorým čelia, jednoducho vyžaduje adekvátnu reakciu zo strany súdov, čo má nevyhnutne za následok, že trestné konanie (vo všetkých jeho fázach) trvá dlhšie, ako iné konania, v ktorých rozsah dokazovania a zložitosť argumentácie je menšia. Takejto úvahe nasvedčuje aj rozsiahlosť tak súdnych rozhodnutí (rozsudku prvostupňového i uznesenia odvolacieho súdu), ako i odvolaní obžalovaných, ktoré podali proti rozsudku prvostupňového súdu zo dňa 13.6.2019 (spolu asi na 70 stranách).

16. S poukazom na všetky okolnosti uvádzané v predchádzajúcom odseku, možno konštatovať, že konanie nevykazuje také zbytočné prieťahy, ktoré by mali mať za následok prepustenie obžalovaných z väzby. K samotnej dĺžke rozhodovania v odvolacom konaní súd uvádza, že dobu, ktorá uplynula medzi nápadom veci na odvolací súd a rozhodnutím o odvolaní, nemožno označiť ako dobu nečinnosti súdu, ktorej dĺžka je neakceptovateľná z pohľadu judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva tak, ako to namietajú obžalovaní. Táto doba bola plne odôvodnená rozsiahlosťou trestného spisu, ktorý musel súd naštudovať a aj odvolacích námietok obžalovaných, ktoré uplatnili a s ktorými sa musel odvolací súd náležite vysporiadať. V čase rozhodovania odvolacieho súdu mal trestný spis 6495 strán.“

37. Okresný súd v uznesení č. k. 34 Tk 1/2018-65 z 24. februára 2020 vo vzťahu k námietke sťažovateľa o prieťahovom postupe pri prejednaní veci uviedol:

„Čo sa týka námietok zo strany obžalovaných ohľadne prieťahov v konaní, súd poukazuje na rozsiahlosť dokazovania ako aj samotnú obťažnosť veci, zároveň na samotné žiadosti zo strany obhajcov, či už [REDAKOVANÉ] a ako aj [REDAKOVANÉ], ktorí po doručení rozsudku v prejednávanej veci žiadali o predĺženie lehoty na zdôvodnenie odvolania, či už do 30.08.2019, resp. do 20.08.2019, pričom následne sa ich odvolania zasielali na vyjadrenie KP Trnava. Po tomto procesnom postupe, sa celý spisový materiál predložil na Krajský súd Trnava dňa 11.09.2019. Následne predseda senátu, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie o odvolaní vytyčil termín verejného zasadnutia na deň

14.11.2019. Dňa 29.10.2019 však bol tento termín verejného zasadnutia zrušený z dôvodu dlhodobého čerpania dovolenky predsedom senátu a následne bola vec pridelená dňa 26.11.2019 náhradnému predsedovi senátu z dôvodu väzobnej veci. Dňa 09.01.2020 určený predseda senátu na neverejnom zasadnutí rozhodol predmetným uznesením, sp. zn. 5To/105/2019 bolo toto rozhodnutie zrušené a vrátené prvostupňovému súdu aby opäťovne vo veci konal a rozhodol. Z pohľadu súdu, sa teda nemožno stotožniť s namietanými priet'ahmi v konaní, nakoľko celý procesný postup sa vykonával v primeraných lehotách.“

38. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd konštatuje jej nedôvodnosť.

38.1 V okolnostiach sťažovateľovej veci je maximálnou lehotou väzby lehota 48 mesiacov, ktorá prekročená nebola.

38.2 Vo vzťahu k dynamike postupu okresného súdu a krajského súdu v konaní vo veci samej (čo je podmienkou ďalšieho trvania väzby z hľadiska ustanovení uvedených v nadpise časti V.A) ústavný súd konštatuje, že oba súdy postupujú pri prejednaní veci v primeraných lehotách. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave podal aj na sťažovateľa 9. februára 2018 obžalobu a okresný súd rozsudkom sp. zn. 34 Tk 1/2018 z 13. júna 2019 rozhodol a krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 105/2019 z 9. januára 2020 rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu sp. zn. 34 Tk 1/2018 z 13. júna 2019. Odvolacie konanie trvalo 6 mesiacov a túto lehotu nepovažuje ústavný súd za priet'ahovú, pričom k jeho dĺžke prispeli aj samotní obhajcovia obžalovaných, ktorí výslovne žiadali predĺženie lehoty na písomné odôvodnenie podaných odvolaní. Z uvedeného prehľadu a pri zohľadnení rozsiahlosti spisového materiálu ústavný súd nezisťuje priet'ahy pri prejednaní veci vrátane dĺžky trvania odvolacieho konania.

38.3 Pokiaľ ide o samotné rozhodovanie o väzbe, o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 17. februára 2020 rozhodol okresný súd 24. februára 2020 a o sťažnosti proti jeho uzneseniu rozhodol krajský súd 10. marca 2020, čo je primerané okolnostiam veci a parametrom referenčnej úpravy ústavy a dohovoru označenej sťažovateľom a použitej na prieskum ústavného súdu.

39. Vzhľadom na už uvedené dôvody ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v rozsahu tejto časti odôvodnenia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V.B K zvyšnej časti ústavnej sťažnosti a v jej rozsahu označeným právam podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 , čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

40. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

40.1 Ústavná sťažnosť musí podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde okrem už uvedených všeobecných náležitostí obsahovať aj a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, a d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

40.2 Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

41. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, II. ÚS 19/05,

III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

42. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je možné vyabstrahovať, že sťažovateľ namieta rozhodovania o svojich dvoch žiadostiach o prepustenie z väzby (prvej z nich sa týka časť V.A tohto odôvodnenia). V rámci druhej žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ namietol, že o nej okresný súd rozhodol až 4. mája 2020, a túto lehotu nepovažoval za ústavne akceptovateľnú. V petite podanej ústavnej sťažnosti v časti 3 však sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, (i) namietol porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sa na konanie o prepustení z väzby vecne nevzťahujú (týkajú sa konania o rozhodnutí vo veci samej, v tomto prípade o vine a treste), a (ii) namietol porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy konaním okresného súdu bez uvedenia spisovej značky rozhodnutia, ktorým okresný súd rozhodol o tejto žiadosti a (iii) ktoré ani k podanej ústavnej sťažnosti nepriložil vrátane obidvoch žiadostí o prepustenie z väzby (taký postup je procesne nekonformný o to viac, že sťažovateľ v rámci svojej argumentácie uvádza, že v žiadosti z 18. marca 2020 navrhol aj nahradenie väzby peňažnou zárukou). K podanej ústavnej sťažnosti však priložil písomné vyrozumienie okresného súdu zo 14. apríla 2020 o tom, že okresný súd nebude rozhodovať o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z dôvodu neuplynutia zákonnej lehoty podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku. Teda sťažovateľ (priamo v petite ústavnej sťažnosti) žiada o vyslovenie porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, a to v priamej nadväznosti na rozhodnutie okresného súdu, avšak bez identifikácie a pripojenia tohto rozhodnutia (ktoré podľa dôvodov ústavnej sťažnosti ani nebolo vydané). Na druhej strane sťažovateľ k podanej ústavnej sťažnosti priložil kópiu uznesenia okresného súdu sp. zn. 34 Tk 1/2018 z 24. februára 2020 a kópiu uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2020 z 10. marca 2020.

43. Podaná ústavná sťažnosť v tejto jej časti nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde v § 123 ods. 1 písm. b), d), ods. 3 a § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čo predstavuje nedostatok zakladajúci dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom

(III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). Nedostatok základných náležitostí ústavnej sťažnosti nie je (najmä po uplynutí lehoty na jej podanie) odstrániteľný ani ústavným súdom (postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Uvedené platí aj vzhľadom na obligatórne právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom a § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

44. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto jej prevyšujúcej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

45. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu